

STORTINGET

Innst. 205 S

(2018–2019)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Dokument 8:36 S (2018–2019)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård, Karin Andersen og Sheida Sangtarash om rett til meningsfull fritid for all ungdom

---

le aktører i idretten, frivilligheten, kulturaktører og andre.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen fremme en sak om å sikre barn og unge åpne og gratis fritidstilbud i alle kommuner, for eksempel gjennom lovfesting, der det sikres kommunal frihet til å utforme egne løsninger sammen med frivilligheten, men med krav til grunnbemanning og kompetanse og unges rett til medvirkning.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at det utarbeides en helhetlig plan for utstyrssentraler/utstyrssentraler, som inkluderer en nasjonal kartlegging av dagens tilbud og utarbeidelse av retningslinjer for kvalitet, tilgjengelighet og barns sikkerhet og personvern, og der det stilles krav til at alle barn og unge har tilgang på en utstyrssentral, inkludert unge med ulike funksjonshemninger.
3. Stortinget ber regjeringen innen to år opprette en nasjonal tilskuddsordning for rabatt på kulturtilbud og fritidsaktiviteter, der det tildeles midler til fylkeskommuner og kommuner for å gi rabatter til alle barn og unge under 20 år i samarbeid med loka-

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Trond Giske, Kari Henriksen og Anette Trettebergstuen, fra Høyre, Marianne Haukland, lederen Kristin Ørmen Johnsen og Tage Pettersen, fra Fremskrittspartiet, Silje Hjemdal og Morten Wold, fra Senterpartiet, Åslaug Sem-Jacobsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Freddy André Øvstegård, fra Venstre, Grunde Almeland, og fra Kristelig Folkeparti, Jorunn Gleditsch Lossius, mener at det er grunnleggende i et godt samfunn at alle har mulighet til en god og aktiv oppvekst. En viktig del av dette er muligheten til å delta i og oppleve idrett, kultur og ulike fritidsaktiviteter. Frivilligheten gjør en stor jobb for å legge til rette for barn og unges fritidstilbud, og komiteen mener det er viktig å legge til rette for at frivilligheten kan gjøre jobben best mulig. Mange fritidsaktiviteter kan være kostnadskreven, også innenfor frivilligheten. Det må derfor legges spesielt til rette for at alle, uavhengig av økonomi, har mulighet til å delta. Komiteen vil komme tilbake til disse spørsmålene i forbindelse med innstillingen om frivillighetsmeldingen, Meld. St. 10 (2018–2019).

Fritidsarenaer for ungdom skapes lokalt, og kommunene spiller en viktig rolle. Kommunale tiltak og støtteordninger bidrar blant annet til fritidsklubber, ut-

lånssentraler og tilrettelegging for at ungdom kan få et godt kulturtilbud for eksempel gjennom bruk av kulturrabatter. Komiteen mener dette er en viktig del av lokalpolitisk debatt og beslutninger, og at hver enkelt kommune må ha stor frihet til å utforme løsninger som passer for de ulike lokalsamfunnene. Komiteen mener også det er viktig at fritidstilbud og ulike støtteordninger kan organiseres fleksibelt og ubyråkratisk, slik at mest mulig av arbeidsinnsats og ressurser går til kjerneaktiviteten med å legge til rette for gode fritidstilbud. Særlig viktig er dette innenfor frivilligheten, som må ha stor grad av frihet til å bestemme aktivitet og tilbud ut fra egne ønsker.

Komiteen merker seg at Barne- og likestillingsdepartementet i sin kommentar til representantforslaget viser til at det vil komme en stortingsmelding om ungdomspolitik, jf. brev av 1. februar 2019 til komiteen fra statsråd Kjell Ingolf Ropstad. Komiteen ser dette som en god anledning til å diskutere en helhetlig politikk for ungdom, inkludert tilrettelegging for en god og aktiv fritid for alle. Komiteen mener det er viktig at det i arbeidet med meldingen gis rom for at ungdom selv får stor mulighet til å gi innspill og dele sine erfaringer. Komiteen merker seg også at departementet mener at en lovfesting av kommunenes plikt til å tilby frie og åpne fritidstilbud for ungdom vil binde kommunene og redusere det kommunale selvstyret, og at de derfor går imot lovfesting. Departementet viser også til den nasjonale tilskuddsordningen for inkludering av lavinntektsfamilier, til at støtte til utstyrssentraler er en del av denne satsingen, og til at departementet vil be Bufdir om å vurdere en kartlegging av dagens tilbud, retningslinjer for kvalitet og tydeliggjøring av utstyrssentralenes tilgjengelighet for barn og unge med nedsatt funksjonsevne. Komiteen merker seg også at regjeringen varsler innføring av et «fritidskort» for alle barn fra 6 til 18 år som kan benyttes til å dekke deltakeravgift på fritidsaktiviteter etter mønster fra ordningen på Island.

Komiteen merker seg at det har kommet en rekke skriftlige innspill til behandlingen av representantforslaget, og at dette viser et stort engasjement for spørsmålet. Spesielt merker komiteen seg det store antall innspill fra fritidsklubber og ungdomsklubber, samt fra flere kommuner, med en rekke forslag og ideer om hvordan det kan legges til rette for et godt fritidstilbud for barn og unge. Komiteen ber også departementet nyttiggjøre seg disse innspillene i arbeidet med den varslede ungdomsmeldingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, støtter regjeringens mål om å føre en politikk som legger til rette for at alle barn og unge får en trygg og god oppvekst som gir muligheter for alle. Barn og unge er vår viktigste ressurs. Å delta i sosiale fel-

leskap og aktiviteter er en viktig verdi i samfunnet. Mange barn kan ikke delta i fritidsaktiviteter på grunn av foreldrenes økonomiske situasjon. Det kan øke sjansene for sosial ekskludering og ensomhet. Flertallet mener at det er viktig å inkludere disse barna og sørge for at alle barn og unge får mulighet til å utvikle seg gjennom positive aktiviteter sammen med jevnaldrende.

Flertallet viser til Fritidserklæringen som regjeringen, frivillige organisasjoner og KS signerte 7. juni 2016. Den la til grunn at man skulle samarbeide lokalt og nasjonalt for at alle barn og ungdom skal få delta i minst én organisert fritidsaktivitet, uavhengig av foreldrenes sosiale og økonomiske situasjon. Flertallet viser til at en rekke kommuner, idrettslag, fritidsklubber samt frivillige og ideelle organisasjoner allerede arbeider godt med å inkludere barn og ungdom i sine tilbud. Fritidserklæringen legger også til grunn at barn og unge skal involveres og ha innflytelse over sin lek og fritidsaktivitetene de skal delta i.

Flertallet mener at åpne og gratis fritidstilbud er viktige og gode tiltak for ungdom. Flertallet viser til at kommunene i dag selv er ansvarlig for om de ønsker å opprette slike tiltak. I 1997 ble tilskuddsordningen til investeringsformål i ungdomslokaler m.m. avvirket og lagt inn i rammetilskuddet til kommunene. Kommunens ansvar for slike tilbud er et utslag av prinsippet om kommunalt selvstyre.

Flertallet viser til regjeringens ønske om å stimulere til å bedre oppvekst- og levekårene for barn og ungdom ved å bidra til etablering eller videreutvikling av åpne møteplasser. I 2019 er det f.eks. satt av nesten 37 mill. kroner til tilskuddsordningen Barne- og ungdoms tiltak i større bysamfunn – åpne møteplasser. Flertallet mener at hver enkelt kommune må ha stor frihet til å utforme tiltak som passer for de ulike lokalsamfunnene, og at dette er en viktig del av lokalpolitisk debatt og beslutninger. Derfor mener flertallet at tiltak som i større grad binder kommunene, for eksempel gjennom en lovfesting, vil redusere det kommunale selvstyret og er derfor ikke tiltak flertallet ønsker å gjennomføre.

Flertallet viser også til paradokset i forslaget om lovfesting. På den ene siden foreslår forslagsstillerne lovfesting av fritidstilbud i alle kommuner med krav til grunnbemanning og kompetanse, samtidig som kommunene inviteres til å utforme egne løsninger sammen med frivilligheten. Flertallet er av den oppfatning at fastspikrede løsninger på nasjonalt nivå aldri vil kunne oppfylle kommunenes behov for lokal handlefrihet og selvstendighet, og vil heller ikke bidra til å styrke frivilligheten. Flertallet er opptatt av å legge til rette for at frivilligheten vokser nedenfra, fri fra politisk styring og med mulighet til utvikling på egne premisser.

Flertallet støtter regjeringens mål om å skape et samfunn med små forskjeller, og at innsatsen bør målrettes for å bekjempe fattigdom og sosial nød, spesielt

blant barnefamilier. Arbeidsrettede tiltak, god integrering, trygge og gode boforhold, gode helsetjenester og inkludering i fritidsaktiviteter er viktig for å bekjempe fattigdom.

Kontingent, utstyr, turer og arrangement gjør at det koster å delta i fritidsaktiviteter. For barn og unge som lever i familier med lave inntekter og ulike utfordringer, kan dette bli en barriere for deres deltakelse. Flertallet viser til at det for 2019 er satt av om lag 312 mill. kroner til Nasjonal tilskuddsordning for inkludering av barn i lavinntektsfamilier (tidligere Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom). Nasjonal tilskuddsordning har blitt styrket fra om lag 100 mill. kroner i 2014 til om lag 312 mill. kroner i 2019. Disse midlene går blant annet til ulike former for utstyrssentraler eller utstyrssentraler. Utstyrssentralene skal drive utlån av utstyr for å redusere de økonomiske barrierene for deltakelse i ulike ferie- og fritidsaktiviteter. Utstyrssentralene skal være i regelmessig kontakt med én eller flere aktører som er i direkte kontakt med tilskuddsordningens målgruppe, for eksempel Nav, politi, barnevern eller andre.

Flertallet viser også til at i 2018 mottok over 100 sentraler til sammen nesten 22 mill. kroner i støtte fra den nasjonale tilskuddsordningen. Søkerne var både frivillige organisasjoner og kommuner. Barne- og ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har utarbeidet et eget forenklet søknadsskjema for slike utstyrssentraler. Dette bidrar til å senke terskelen for å benytte seg av ordningen. Flertallet legger til grunn at utstyret som lånes ut, er sikkert, og at regelverket om personopplysninger følges.

For øvrig viser flertallet til at statsråden vil be Bufdir vurdere nærmere forslaget om en nasjonal kartlegging av dagens tilbud, retningslinjer for kvalitet og om det bør tydeliggjøres at utstyrssentralene skal være tilgjengelige også for barn og unge med nedsatt funksjonsevne.

Flertallet viser til at regjeringen vil gi barn og ungdom kulturell ballast, opplæring og glede i møte med ulike kunstuttrykk, og støtter at regjeringen vil se på ordninger som gir flere barn mulighet til å delta i kulturaktiviteter, idrett og friluftsliv.

Flertallet viser til at i regjeringens politiske plattform har partiene gjort det klart at de ønsker å

«innføre et 'fritidskort' for alle barn fra 6 til fylte 18 år som kan benyttes til å dekke deltakeravgift på fritidsaktiviteter etter mønster fra ordningen på Island. Ordningen skal være ubyråkratisk og det skal være mulig for kommunene å legge på en lokal andel».

Flertallet viser til at representantforslaget i stor grad overlapper regjeringens eget tiltak, og at regjeringen er i gang med å vurdere hvordan fritidsordningen best kan utformes og tilpasses norske forhold. Flertallet har tro på at dette er en riktig vei å gå.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til behovet for å styrke og tilrettelegge for meningsfulle fritidstilbud for ungdom i lokalsamfunnene. Disse medlemmer viser videre til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2019, der vi har prioritert en sterk forbedring av kommuneøkonomien, og i tillegg:

- Tilskudd til flere anlegg med 50 mill. kroner
- Gratis utlansordninger for sports- og friluftsutstyr gjennom BUA med 105 mill. kroner
- Økte tilskudd til åpne møteplasser for barn og unge i større bysamfunn med 5 mill. kroner
- Kulturkort for ungdom med 40 mill. kroner
- Økt momskompensasjon til organisasjonene med 50 mill. kroner
- Større tilskudd til barne- og ungdomsorganisasjoner med 5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at representantforslaget har som mål å sikre retten til en meningsfull fritid for ungdom i alle kommuner. I FNs barnekonvensjon, som er ratifisert og inkorporert i norsk rett, slås barnets rett til hvile og fritid og til fritt å delta i lek, kulturliv og kunstnerisk virksomhet fast. Dette må det legges til rette for der barn og ungdom oppholder seg.

Disse medlemmer viser til at de åpne, gratis fritidstilbudene er et viktig supplement til det organiserte fritidstilbudet. Ved å lage felles, attraktive møteplasser for ungdom skaper man plasser der alle er inkludert, også de som ikke har råd eller mulighet til å melde seg på de organiserte tilbudene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at fritidsklubber og ungdomshus ifølge Ungdata er den nest største fritidsarenaen for ungdom i dag, men det er store forskjeller på tilgangen i landets kommuner. Det mener disse medlemmer er bekymringsfullt.

Disse medlemmer viser til at fritidsklubbene i Kulturutredningen 2014 ble definert som en del av den kulturelle grunnmuren sammen med folkebibliotekene og kulturskolene. Likevel har fritidsklubbene og ungdomskulturhusene ingen beskyttelse i lovverk eller forskrift, slik kulturskole og folkebibliotek har. Disse medlemmer viser til at det heller ikke er satt krav til kvalitet og relevans hos de tilbudene som finnes.

Disse medlemmer viser til at det har kommet inn et felles høringsinnspill fra 121 enkeltpersoner, Tverga, BUA, Redd Barna, Framfylkingen, Fagforbundet, Landsforeningen for barnevernsbarn, Voksne for Barn og Røde Kors Ungdom som støtter representantforslaget. Disse medlemmer merker seg også at det felles høringsinnspillet mener at forslagene som er fremmet,

ivaretar kommunenes frihet til å utforme egne tilbud basert på lokale behov.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti merker seg også at høringsinstansene understreker behovet for at det stilles krav til grunnbemanning, kompetanse og medvirkning. Disse medlemmer viser videre til at de felles høringsinstansene viser til at helheten i forslaget lagt fram av representanter fra Sosialistisk Venstreparti er det mest konkrete og treffsikre tiltaket for å realisere regjeringens fritidserklæring.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme en sak om å sikre barn og unge åpne og gratis fritidstilbud i alle kommuner, for eksempel gjennom lovfesting, der det sikres kommunal frihet til å utforme egne løsninger sammen med frivilligheten, men med krav til grunnbemanning og kompetanse og unges rett til medvirkning.»

Dette medlem anerkjenner at det å øke tilbudet til ungdom også vil føre til økte utgifter i kommunene. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslår en betydelig styrking av kommuneøkonomien, i tillegg til en rekke tiltak for ungdom. Dette medlem viser til at egne tilskuddsordninger og pottet rettet mot fritidstilbud for ungdom, vil gjøre det lettere å etablere nye tilbud.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjeninnføre etableringsstøtten for fritidsklubber og ungdomshus som en insentivordning for kommunene.»

«Stortinget ber regjeringen vurdere å supplere kostnadsnøkkelen til kommunene med en egen post for fritid.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at forslagsstillerne blant annet foreslår en nasjonal kartlegging av dagens tilbud, retningslinjer for kvalitet, tilgjengelighet og ivaretagelse av barns sikkerhet og personvern, og at det bør tydeliggjøres at utstyrssentralene skal være tilgjengelige også for barn og unge med nedsatt funksjonsevne. Flertallet registrerer at dette er et forslag statsråden vil be Bufdir se nærmere på. Flertallet støtter dette. Dette arbeidet bør gjøres i samarbeid med BUA, som i dag organiserer et stort antall av dagens utstyrssentraler.

Flertallet ber også statsråden vurdere om det bør åpnes for at utstyrssentralene som driftes av frivillige organisasjoner, bør kunne søke driftsstøtte og ikke kun støtte til innkjøp av utstyr.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at ved å sørge for lik tilgang til utstyr og idrettsarenaer gir man alle barn og unge mulighet til å delta i aktiviteter som ellers krever dyrt og vanskelig tilgjengelig utstyr. Disse medlemmer mener dette er en effektiv og ubyråkratisk måte å utjevne sosiale forskjeller på.

Disse medlemmer viser til Fafo-rapporten Fra deltagelse til mestring (2018:04), som fremhever følgende viktige suksesskriterier for utstyrssentralene: Utstyret som lånes ut, må ha god kvalitet og være etterspurt av målgruppen, ordningen må være godt kjent, og det må etableres et godt samarbeid mellom utlånssentralen og skole, barnehage og andre sentrale aktører for å nå alle. Disse medlemmer viser til at det i dag finnes utstyrssentraler i mange kommuner, men ingen krav til utstyrets kvalitet og tilgjengelighet eller til lånernes sikkerhet og personvern. Det er stor variasjon i drift av tilbudet, noe som også fører til svært store forskjeller i kommunene der det er gjennomført.

Disse medlemmer mener derfor at det bør utarbeides en helhetlig plan for utstyrssentraler/utstyrssentraler, som inkluderer en nasjonal kartlegging av dagens tilbud og utarbeidelse av veiledende retningslinjer for kvalitet, tilgjengelighet og barns sikkerhet og personvern. Det må gjennomføres tiltak for å legge til rette for at alle barn og unge har tilgang på en utstyrssentral. Disse må også ha tilbud til ungdom med funksjonshemninger.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det utarbeides en helhetlig plan for utstyrssentraler/utstyrssentraler, som inkluderer en nasjonal kartlegging av dagens tilbud og utarbeidelse av veiledende retningslinjer for kvalitet, tilgjengelighet og barns sikkerhet og personvern, og der det gjennomføres tiltak for å legge til rette for at alle barn og unge har tilgang på en utstyrssentral, inkludert unge med ulike funksjonshemninger.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener utstyrssentraler er et velfungerende lavterskeltilbud for barn og unge, og mange har glede av utstyrssentralene i sine kommuner. Dette medlem mener videre at kommuner bør ha frihet til å innrette tilbudet etter lokale behov og etterspørsel. Det er dog viktig at utstyr som lånes ut, har god kvalitet og er trygt å bruke.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at alle barn og unge har tilgang på en utstyrssentral hvor utstyr som lånes ut, er av god kvalitet, og lånernes sikkerhet og per-

sonvern vektlegges. Tilgjengelighet må også inkludere unge med ulike funksjonshemninger.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti merker seg at regjeringen har varslet at de skal innføre et fritidskort for alle barn mellom 6 og 18 år. Det er positivt, og dette medlem ser fram til en konkret plan fra regjeringen på hvordan dette skal gjennomføres. Dette medlem merker seg at regjeringen ikke har inkludert kulturtilbud eller satt noen ramme for når tiltaket skal innføres. Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innen to år opprette en nasjonal tilskuddsordning for rabatt på kulturtilbud og fritidsaktiviteter, der det tildeles midler til fylkeskommuner og kommuner for å gi rabatter til alle barn og unge under 20 år i samarbeid med lokale aktører i idretten, frivilligheten, kulturaktører og andre.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sørge for at det utarbeides en helhetlig plan for utstyrssentraler/utstysordninger, som inkluderer en nasjonal kartlegging av dagens tilbud og utarbeidelse av veiledende retningslinjer for kvalitet, tilgjengelighet og barns sikkerhet og personvern, og der det gjennomføres tiltak for å legge til rette for at alle barn og unge har tilgang på en utstyrssentral, inkludert unge med ulike funksjonshemninger.

Forslag fra Senterpartiet:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen sikre at alle barn og unge har tilgang på en utstyrssentral hvor utstyr som lånes ut, er av god kvalitet, og lånernes sikkerhet og personvern vektlegges. Tilgjengelighet må også inkludere unge med ulike funksjonshemninger.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen fremme en sak om å sikre barn og unge åpne og gratis fritidstilbud i alle kommuner, for eksempel gjennom lovfesting, der det sikres kommunal frihet til å utforme egne løsninger sammen med frivilligheten, men med krav til grunnbemanning og kompetanse og unges rett til medvirkning.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen gjeninnføre etableringsstøtten for fritidsklubber og ungdomshus som en insentivordning for kommunene.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen vurdere å supplere kostnadsnøkkelen til kommunene med en egen post for fritid.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen innen to år opprette en nasjonal tilskuddsordning for rabatt på kulturtilbud og fritidsaktiviteter, der det tildeles midler til fylkeskommuner og kommuner for å gi rabatter til alle barn og unge under 20 år i samarbeid med lokale aktører i idretten, frivilligheten, kulturaktører og andre.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:36 S (2018–2019) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård, Karin Andersen og Sheida Sangtarash om rett til meningsfull fritid for all ungdom – vedtas ikke.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 12. mars 2019

Kristin Ørmen Johnsen

leder

Trond Giske

ordfører

VEDLEGG**Brev fra Barne- og likestillingsdepartementet v/statsråd Kjell Ingolf Ropstad til familie- og kulturkomiteen, datert 1. februar 2019****Departementets vurdering av Dokument 8:36 S (2018-2019) - Representantforslag om rett til meningsfull fritid for all ungdom**

Jeg viser til brev fra Stortingets Familie- og kulturkomité av 24. januar 2019 vedrørende forslaget fra representantene Freddy André Øvstegård, Karin Andersen og Sheida Sangtarash om rett til meningsfull fritid for all ungdom.

Jeg deler representantenes engasjement for ungdoms levekår. Arbeidet med en stortingsmelding om ungdomspolitikken er i gang. Den vil ta opp en rekke tema. Blant annet vil den se på ungdoms engasjement, demokratiet og at alle har like muligheter. Deltakelse og meningsfull fritid for ungdom er et av temaene meldingen vil omtale.

Departementet har også bestilt og mottatt en kunnskapsoppsummering om muligheter og hindringer for barn i lavinntektsfamilier, NOVA Rapport Nr. 11/2018. Forskningen viser at en ungdomstid i lavinntektsushold kan virke negativt på en rekke områder, blant annet ved å økte sjansene for mobbing og utestengelse. Seniorforsker Christer Hyggen har pekt på behovet for gode og trygge møteplasser i nærmiljøet.

Alle barn og ungdom må gis mulighet for utvikling og deltakelse. Det er for mange barn og unge som ikke får deltatt i fritidsaktiviteter i dag, fordi det er for dyrt. Som det følger av regjeringens politiske plattform, ønsker vi et fritidskort. Dette fritidskortet skal på en ubyråkratisk måte bedre de økonomiske mulighetene barn og unge i lavinntektsfamilier har for å delta i fritidsaktiviteter. Slik kan vi stimulere dem til et liv med deltakelse i samfunns- og arbeidsliv.

Regjeringen, frivillige organisasjoner og KS signerte Fritidserklæringen 7. juni 2016. Målet er å få til et godt og langsiktig samarbeid - nasjonalt og lokalt - om at alle barn og unge, uavhengig av foreldrenes økonomi, skal ha mulighet til å delta jevnlig i minst én organisert fritidsaktivitet sammen med andre. Jeg ønsker å videreutvikle dette samarbeidet, slik at stadig flere barn og unge får mulighet til å utvikle seg gjennom positive aktiviteter sammen med jevnaldrende.

Forslag 1: *Stortinget ber regjeringen fremme en sak om å sikre barn og unge åpne og gratis fritidstilbud i alle kommuner, for eksempel gjennom lovfesting, der det sikres kommunal frihet til å utforme egne løsninger sammen med frivilligheten, men med krav til grunnbemanning og kompetanse og unges rett til medvirkning.*

Åpne og gratis fritidstilbud er viktige og gode tiltak for ungdom. Kommunene er i dag selv ansvarlig for om de ønsker å opprette slike tiltak. I 1997 ble tilskuddsordningen til investeringsformål i ungdomslokaler m.m. avvirket, og lagt inn i rammetilskuddet til kommunene. Kommunens ansvar for slike tilbud er et utslag av prinsippet om kommunalt selvstyre.

Regjeringen ønsker å stimulere til å bedre oppvekst- og levekårene for barn og ungdom ved å bidra til etablering eller videreutvikling av åpne møteplasser. I 2019 er det f.eks. satt av nesten 37 millioner kroner til tilskuddsordningen Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn – åpne møteplasser. Tiltak som i større grad binder kommunene, for eksempel gjennom en lovfesting, vil redusere det kommunale selvstyret, og er derfor ikke tiltak regjeringen ønsker å gjennomføre.

Forslag 2: *Stortinget ber regjeringen sørge for at det utarbeides en helhetlig plan for utstyrssentraler/utstysordninger, som inkluderer en nasjonal kartlegging av dagens tilbud og utarbeidelse av retningslinjer for kvalitet, tilgjengelighet og barns sikkerhet og personvern, og der det stilles krav til at alle barn og unge har tilgang på en utstyrssentral, inkludert unge med ulike funksjonshemninger.*

Utstyr til fritidsaktiviteter kan være kostbart, og bli en barriere for ungdoms deltakelse. For 2019 er det satt av om lag 312 millioner kroner til Nasjonal tilskuddsordning for inkludering av barn i lavinntektsfamilier (tidligere Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom). Nasjonal tilskuddsordning har blitt styrket fra om lag 100 millioner kroner i 2014 til om lag 312 millioner kroner i 2019. Disse midlene går blant annet til ulike former for utstyrssentraler eller utstysordninger. Utstyrssentralene skal drive utlån av utstyr for å redusere de økonomiske barrierene for deltakelse i ulike feire- og fritidsaktiviteter. Utstyrssentralene skal være i regelmessig kontakt med én eller flere aktører som er i direkte kontakt med tilskuddsordningens målgruppe, for eksempel NAV, politi, barnevern eller andre.

I 2018 mottok over 100 sentraler til sammen nesten 22 millioner kroner i støtte fra den Nasjonale tilskuddsordningen. Søkerne var både frivillige organisasjoner og kommuner. Barne- ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har utarbeidet et eget forenklet søknadsskjema for slike utstyrssentraler. Dette bidrar til å senke terskelen for å benytte seg av ordningen.

En kartlegging av dagens tilbud, retningslinjer for kvalitet og om det bør tydeliggjøres at utstyrssentralene skal være tilgjengelig også for barn og unge med nedsatt

funksjonsevne er forslag jeg vil be om at Bufdir vurderer nærmere. Som tilskuddsforvaltere kjenner de utstyrsordningene godt. Når det gjelder utstyrets kvalitet og sikkerhet, legger departementet til grunn at utstyret som lånes ut er sikkert, og at regelverket om personopplysninger følges.

Forslag 3: *Stortinget ber regjeringen innen to år opprette en nasjonal tilskuddsordning for rabatt på kulturtilbud og fritidsaktiviteter, der det tildeles midler til fylkeskommuner og kommuner for å gi rabatter til alle barn og unge under 20 år i samarbeid med lokale aktører i idretten, frivilligheten, kulturaktører og andre.*

Regjeringen har i sin politiske plattform gjort det klart at den ønsker å "Innføre et «fritidskort» for alle barn fra 6 til fylte 18 år som kan benyttes til å dekke deltakeravgift på fritidsaktiviteter etter mønster fra ordningen på Island. Ordningen skal være ubyråkratisk og det skal være mulig for kommunene å legge på en lokal andel". Forslaget til representantene overlapper i stor grad med regjeringens eget tiltak. Regjeringen er i gang med å vurdere hvordan fritidskortordningen best kan utformes og tilpasses norske forhold, og har tro på at dette er en riktig vei å gå.

